

การศึกษารูปแบบการจัดการป่าชุมชนและการใช้ประโยชน์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาในป่าชุมชนบ้านไร่ใต้ จังหวัดเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การศึกษาสังคมพืชในป่าชุมชนบ้านไร่ใต้ หมู่ที่ 3 ตำบลวังทอง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2551 เพื่อศึกษาความหลากหลายของสังคมพืช โครงสร้าง ความหนาแน่น ความถี่ พื้นที่หน้าตัดและความสำคัญของชนิดพรรณพืช ในแปลงศึกษาขนาด 0.05 เฮกตาร์

ผลการศึกษาพบว่าสังคมพืชเป็นป่าเต็งรัง ขึ้นในดินลูกรัง ชั้นดินต้นโครงสร้างป่ามี 3 ชั้นเรือนยอด ชั้นบนมีเรือนยอดสูงสุดถึง 26 เมตร ได้แก่ รัง ตะแบกเลือด และเต็ง มีการปกคลุมเรือนยอด 70 เปอร์เซ็นต์ ภายในมีพรรณไม้ขึ้นอยู่ 48 ชนิด เป็นไม้ใหญ่ 15 ชนิด ชนิดที่เด่นและมีค่าความสำคัญสูงสุดคือ เต็ง รองลงมาได้แก่ รัง กุ๊ก ตะแบกเลือด สมอไทย เขม็อดโลด มะม่วงหาวแมงวัน กระท่อมหนู และยอป่า ตามลำดับ พบลูกไม้ 12 ชนิด ไม้ที่มีค่าความสำคัญสูงสุด คือ เต็ง รองลงมาได้แก่ กุ๊กตะแบกเลือด มะม่วงหาวแมงวัน และคิ้วขน ตามลำดับ และพบกล้าไม้ 38 ไม้ที่มีค่าความสำคัญสูงสุด คือ เพ็ก รองลงมาได้แก่ กระเจียว หญ้าไต้ใบ เก็ดคำ อัญชันป่า และกินกุ่มน้อย ตามลำดับ ซึ่งป่าชุมชนนี้มีจำนวนชนิดพันธุ์ ค่าความหนาแน่น และพื้นที่หน้าตัดรวม ใกล้เคียงกับ ป่าเต็งรังในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืชในป่าชุมชนบ้านไร่ใต้ มีความใกล้เคียงกันกับป่าเต็งรังในอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว แต่น้อยกว่าป่าเต็งรังในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตะแบะ-ห้วยใหญ่ จังหวัดเพชรบูรณ์